

Ana dili bir millətin kimliyinin, mədəniyyətinin və tarixi yaddaşının qorunmasının təməli və əsasıdır. Hər xalqın öz dilində yaşaması, onun öz varlığını ifadə etməsi və gələcək nəsillərə öz dəyərlərini, adət-ənənələrini ötürməsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ana dili təkə ünsiyyət vasitəsi deyil, bir cəmiyyətin düşüncə tərzini, davranış qaydalarını və sosial strukturunu müəyyən edən mühüm bir elementdir. Bu səbəbdən bir xalqın dili qorunduğu zaman, eyni zamanda onun mədəniyyəti, tarixə baxışı və milli kimliyi də qorunmuş olur.

Azərbaycan dilini qorumaq borcumuzdur

Azərbaycan dili tarixin keşməkeşlərindən keçib, çox ağır sınaqlara məruz qalıb. Məmləkətimiz müxtəlif dövrlərdə yadellilərin hücumları ilə qarşılaşıb, işğal edilib. Talanan yalnız zəngin sərvətlərimiz olmayıb. Eyni zamanda milli kimliyimizin, milli varlığımızın göstəricisi olan ana dilimizə də ögey münasibət bəslənilib, qərəzlə yanaşılıb. Prezident İlham Əliyevin yanvarın 5-də yerli televiziya kanallarına müsahibəsində qeyd etdiyi kimi: "Əsrlər boyu müstəqillik eşiği ilə yaşamış xalq, əsrlər boyu müstəmləkəçilik şəraitində yaşamış xalq. Bunun adları fərqli ola bilər, amma mahiyyət ehtibarlı bu, müstəmləkəçilikdir. İstər qədim dövrlərdə, istər Rusiya imperiyası dövründə, fars imperiyası dövründə, Sovet İttifaqı dövründə bu, müstəmləkəçilikdən başqa bir şey deyildi.

Doğrudur, Azərbaycan dili əsrlər boyu müxtəlif mədəniyyətlərin təsirinə məruz qalmasına baxmayaraq, xalqımızın mənəvi ucalığını və milli bütövlüyünü təmin edən bir amil olaraq qalmaq bacarıb". Lakin dövlət başçısı İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, başqa imperiyaların, ölkələrin tərkibində yaşadığımız üçün istər-istəməz xalqımızın psixologiyasına da müəyyən təsir edib: "Bu psixolo-

giyanın fəsadları bu gün də var. Azalır, amma var. Nə qədər az olsa, o qədər də yaxşıdır. Yəqin ki, nəsillərin dəyişməsi ilə, başqa amillərlə bağlıdır. Ancaq dil o amildir ki, millət millət edir".

Ana dilimizin saflığının qorunması və inkişafı hər zaman olduğu kimi, bu gün də ən vacib məsələlərdən biridir. Prezident İlham Əliyevin yerli televiziya kanallarına müsahibəsində səsləndirdiyi fikirlər bu məsələnin əhəmiyyətini bir daha vurğulayır və dilin qorunmasının yalnız mədəni bir məsələ deyil, həm də ideoloji, sosial və siyasi bir məsuliyyət olduğunu göstərir.

Dövlət başçısı İlham Əliyev sözügedən müsahibəsində dilin qorunmasının yalnız mədəni bir məsələ olmadığını, həm də dövlətçiliyin, milli kimliyin və xalqın gələcəyinin təmin edilməsi baxımından strateji əhəmiyyət daşıdığını diqqətə çatdırıb.

Prezident İlham Əliyevin diqqətə çatdırdığı kimi, biz böyük xalq, 10 milyondan çoxu ancaq müstəqil Azərbaycanda yaşayır, amma dünyada 50 milyondan çox azərbaycanlı yaşayır.

Dilimiz yalnız Azərbaycan vətəndaşlarının deyil, dünyanın hər guşəsində yaşayan azərbaycanlıların müqəddəs sərvətidir. Bu dil bizim üçün təkə

ünsiyyət vasitəsi deyil, eyni zamanda milli ruhumuzun, tariximizin və kimliyimizin daşıyıcısıdır. Onu qorumaq, yaşatmaq və gələcək nəsillərə çatdırmaq həm xalqımızın birliyini möhkəmləndirir, həm də dövlətimizin sabahına işıq salır.

Yerli televiziya kanallarına müsahibəsində Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, bizim dilimiz böyük xalqın dilidir, bunu heç vaxt unutmamalıyıq və bizim dilimiz heç bir dilin kölgəsində ola bilməz. Dövlət başçısı dilimizin üstünlüklərini belə ifadə edib: "Çox zəngin, çox melodik və gözəldir, təkə ona görə yox ki, bu, bizim dilimizdir. Mən bir çox həmkarlarımdan, bir çox insanlardan eşitmişəm ki, doğrudan da, çox zəngin və gözəl dildir. Mən düşünürəm və əminəm ki, Azərbaycan xalqı bu fikirləri tamamilə bölüşür".

Tarixin ayrı-ayrı dövrlərində, müstəmləkəçilik illərində Azərbaycan xalqı bütün qadagılara, məhrumiyyətlərə rəğmən öz ana dilini qorumağı bacarıb. Bu gün isə bu dil müstəqil Azərbaycanın dövlət dilidir. "Əgər biz müstəmləkəçilik illərində dilimizi qoruya bilmisə və bizim əcdadlarımız onu bizə əmanət veriblərse, necə ola bilər ki, biz bu gün bu dilimizi qorumayaq?". Dövlət başçısının bu sualı düşündürür

cü olduğu qədər də hər bir azərbaycanlıya öz məsuliyyətini xatırladır.

Prezident İlham Əliyevin müsahibəsində diqqətə çatdırıldığı bu fikirlər vəzifələrimizi xatırlatmaqla yanaşı, eyni zamanda dilimizi yad ünsürlərdən qorumaq üçün bizi ayıq-sayıq olmağa səsləyir: "Bəzən bilərəkdən, bəzən bilməyərək dilimizə daxil olan xarici kəlmələr - onlar dilimizi zənginləşdirmir və o kəlmələri istifadə edənləri daha ağıllı etmir. Çox dil bilmək yaxşıdır, mən də onun tərəfdarıyam. Amma sən xarici dillərdə lazım olan vaxtda danış. Biz öz dilimizi qorumalıyıq. Xarici kəlmələr dilimizi pozur, zənginləşdirmir və milli kimliyimizi də sarsıdır, damcı-damcı, yavaş-yavaş. Bəlkə də özümüz heç buna fikir vermirik, damcı-damcı sarsıdır. Dil əldən gəndən sonra, yaxud da ki, pozulandan sonra, ya da başqa dillə tamamilə uyğunlaşandan sonra onda milli kimlik də gəndək, ondan sonra dövlətçilik də gəndək, ondan sonra, Allah eləməsin, ölkəmiz də, necə dəyərlər, böyük fəlakətlə üzləşə bilər. Ona görə Azərbaycan dilini qorumaq hər birimizin vəzifəsidir".

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, biz Azərbaycan dilini qorumağıq və Azərbaycan di-

linin qoruyucusu Azərbaycan dövlətidir.

Dövlət başçısı xaricdə yaşayan azərbaycanlıların da Azərbaycan dilini mükəmməl bilmələrinə böyük ehtiyac olduğunu vurğulayıb. Azərbaycanlıların yaşadıkları bəzi ölkələrdə Azərbaycan məktəblərinin olmadığını diqqətə çatdıraraq bildirib ki, bu, böyük ədalətsizlikdir və bu ədalətsizliyə son qoyulmalıdır: "Biz imkan daxilində təsir etməyə çalışırıq, amma imkanlarımız da çox geniş deyil. Bunun üçün də mənim göstərişimlə artıq onlayn məktəblər açılır və onların sayı da çoxalmalıdır. Azərbaycanlıların yaşadıkları bütün yerlərdə onlayn Azərbaycan dili məktəbləri olmalıdır ki, bizim uşaqlarımız öz ana dillərini bilsinlər".

Medianın əsas vəzifələrindən biri dilimizin təmizliyini və düzgün istifadəsini təmin etməkdir. Televiziya, radio, qəzet və onlayn media vasitələri efirdə və yazılı mətnə xarici sözlərin həddindən artıq istifadəsinə yol verməməli, Azərbaycan dilinin zəngin leksikasını və ədəbi normalarını qorumağa xidmət etməlidir. Medianın təqdim etdiyi materiallar ictimai tərbiyə, informasiya mənbəyi olduğundan, dilin düzgün istifadəsi milli kimliyimizin möhkəmlənməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Təəssüf ki, bu gün bir sıra televiziya və radiolar bu mühüm amili nəzərə almır.

Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, burada jurnalistlərdən çox şey asılıdır: "Çünki, necə dəyərlər, efir məkanında ən çox danışan jurnalistlərdir və onlardan da xahiş edirəm, xarici kəlmələrdən istifadə etməsinlər". Dövlət başçısı ziyalılarımızın, şairlərimizin, yazıçılarımızın da sözlünə böyük ehtiyac olduğunu vurğulayıb.

Qeyd etdiyimiz kimi, dövlət başçısı yerli televiziya kanallarına müsahibəsində dilimizlə bağlı bütün vacib məqamlara toxunub. Bu müsahibə hər bir azərbaycanlının diqqətinə çatdırıb ki, Azərbaycan dili xalqımızın kimliyini, mədəniyyətini və tarixi yaddaşını qoruyan əsas amildir. Onun təmizliyi və zənginliyi yalnız dövlətin deyil, hər bir vətəndaşın vəzifəsidir. Ana dilimizi qorumaqla biz həm milli ruhumuzu möhkəmləndirir, həm də gələcək nəsillərə öz dəyərlərimizi, adət-ənənələrimizi çatdırırıq. Xarici kəlmələrdən uzaq olaraq Azərbaycan dilini düzgün və zəngin ifadələrlə istifadə etmək hər birimizin məsuliyyətidir.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"